CZĘŚĆ XXVIII. № 84. ROK 14. (1843).

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; w Wilnie w xięgarni Glücksberga, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossy z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 23 r. assygn. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Półroczna*, 28 rub. ass.

WTOREK, 2/14 LISTOPADA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, 1/13 Listopada.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 27 Października wykreślony zostaje ze spisów zmarły Jenerał-adjutant, Jenerał piechoty, Senator, hrabia *Komarowski.*

— P. Minister Skarbu doniosł 20 Października Rządzącemu Senatowi, iż wróciwszy z urlopu Najłaskawiej mu udzielonego, za Najwyższém dozwoleniem objął na nowo obowiązki swego urzędu.

— Cudzoziemiec *Rambure*, otrzymał 2 Października wyłączny dziesięcioletni przywilej na wynalezioną przez niego bateryą kapsułek do strzelb pistonowych, w której kapsułki same nakładają, się na zapał tych strzelb i która ma nosić nazwanie Rambiurowskiej.

Kapituła Orderów Cesarsko-Królewskich ogłasza spis osób które postąpiły na wakanse orderowe z pensyą i wzywa też osoby do przysłania oryginalnych Reskryptów i Dyplomatów i uwiadomienia o miejscu gdzie życzą sobie iżby takowe pensye były im wypłacane. Pensyonariusze ci są: orderu Św. Katarzyny 2 klassy, wdowa Jenerał-adjutanta baronowa Helena *Winzingerode* mianowana w roku 1814 — Św. Alexandra Newskiego, Jenerał-adjutant, Jenerał jazdy Mikołaj *Depreradowicz*, mian. w 1814 — Św. Jerzego 3 klassy, Jenerał-porucznik Piotr *Truzson*, Admirał hrabia Longin *Heyden*, mian. w 1827, Jenerał-adjutant Admirał xże Alexander *Mienszikow*, w 1828, Jenerał-adjutanci, Jenerałowie artylleryi: xże Michał *Gorczakow* i Jan *Suchozanet*, Jenerał-major Jakub *Czeremisinow* i Jenerał-adjutant, Jenerał piechoty Paweł *Uszakow* w 1828— Św. Włodzimierza 2 klassy, Jenerał-majorowie: Rodion *Herngross*, Łukasz *Denisjew*, Jenerał-adjutant, Jenerał jazdy Piotr *Cziczerin*, Jenerał-porucznik Bazyli *Iłowajski* i Rzecz. Radzca Stanu Alexander *Crighton*, w 1814 — Św. Anny 1 klassy, były Penzeński Biskup *Ambroży*, w 1827, Rzeczywiści Radzca Stanu Jan *Budyczew*, Jenerał-porucznik hrabia Wiktor *Kenson*, Carewicze Gruzyjscy *Tejmuraz Georgiewicz*, *Parnaoz Herakliewicz* i Rzeczywisty Radzca Stanu Michał *Magnicki*, w 1811 — Św. Anny 2 klassy, Radzcy Stanu: Dymitr *Bezobrazow*, w 1801, *Pawłow*, Jakub *Berch*, Rzeczywiści Radzcy Stanu xżę Michał *Wołkonskoj* i Dymitr *Runicz*, w 1802—Św. Stanisława 1 klassy, Jenerał-porucznik Piotr *Piczugin* i Rzeczywisty Radzca Stanu Mikołaj *Chmielnicki*, w 1832— Św. Stanisława 2 klassy z gwiazdą, Rzeczywiści Radzcy Stanu: Piotr *Schroetter*, baron Karol von der *Osten-Sacken*, Jenerał-majorowie: Alexander *Masłow* i Piotr *Makarow*, Radzcy Stanu Gabryel *Doppelmayr*, Prokop *Demczyński* i Rzeczywisty Radzca Stanu Karol *Grabbe*, w 1835 roku.

Handel Rossyi z Chinami w roku 1842.

Najważniejszą gałęzią Rossyjsko-Azyatyckiego handlu jest handel wymienny z Chinami, w roku 1842 cały wywoz Rossyjskich towarów do Azyi wyniosł 9,963,162 ruble z jakowej ilości na Chiny wypadło 6,831,728 rub. przywoz zaś z Azyi wyniosł 14,069,264 rub. z których na 6,859,432 rub. z Chin.

W towarach z Chin przywożonych pierwsze miejsce zajmuje herbata. W 1842 roku odebrano przez Kiachtę herbaty na 6,566,874 rub. sr. a innych towarów tylko na 141,228 r. Przeciwnie przywoz z Rossyi do Chin towarów jest nieporównanie więcej urozmaicony: idą tam sukna, różne bawełniczne, wełniane i lniane wyroby, skóry wypra-

wne, futra, i t. p. Jak ważny jest odbyt towarów do Chin dowodzi następujący porównawczy wykaz:

	W handlu Azyatyckim w ogólności. Ruble sr.		W tej liczbie przez Kiachtę do Chin. Ruble sr.
W roku 1842 wywieziono: wyrobów wełnianych:			
Sukna na.	3,408,742	—	3,206,277.
Innych wyrobów.	157,338	—	127,484.
Wyrobow bawełnianych na.	1,966,497	—	978,033.
——— lnianych	190,049	—	152,500.
Skór wyprawnych	756,249	—	460,911.
Futer.	1,203,267	—	1,176,985,
Innych towarów	2,280,020	—	255,380.
Ogół. .	9,963,162	—	6,357,570.
Nadto tranzytowych	350,532	—	350,532.
	10,313,694	—	6,708,102.

KONWENCYA POCZTOWA MIĘDZY ROSSYĄ i AUSTRYĄ.

(Dokończenie).

Artykuł XXVII. Posyłki, których niemożna będzie doręczyć podług adresu, mają być niezwłocznie i niepoźniej jak we trzy miesiące po ich dojściu, zwracane temu Pocztowemu Kantorowi od którego były przysłane, z oznaczeniem albo na samej posyłce, albo na będącej przy niej deklaracyi przyczyny nie wydania posyłki według adresu.

Artykuł XXVIII. Pocztowe i celne opłaty, należne za powrotne odesłanie podobnych posyłek będą wzajemnie wypłacane od jednej Pocztowej Zwierzchności, drugiej. Umówiono się iż za powrotne posyłanie pocztowe koszta będą wyliczane na wysokość połowy wagowego, opłaconego przy pierwiastkowém oddaniu tych posyłek na pocztę. Pakiety z pisanemi popierami i wzorami, niemającemi żadnej ceny będą zwracane bezpłatnie.

Artykuł XXIX. Obie Zwierzchności pocztowe odpowiedzialne są za preciwne prawu czynności, za omyłki i niedbalstwo swoich urzędników i obowiązują się wynagradzać podających, na zasadzie zobopolnych swoich Ustaw, w razie zatracenia lub uszkodzenia podanych na ich poczty rzeczy lub części onych.

Wynagrodzenia za rzeczy uszkodzone Rossya przyjmuje na siebie w takim tylko razie, kiedy te były posłane po szosse.

Odpowiedzialność Pocztowej Zwierzchności zaczyna się od chwili ostatecznego przyjęcia przez urzędnika posyłki od oddawcy i ustaje wraz z wydaniem posyłki odbierającemu lub ze zwrotem drugiemu Pocztowemu Kantorowi.

Obowiązek wynagrodzenia ustaje, jeżeli to nie będzie zażądane w ciągu pół roku od dnia oddania posyłki na pocztę.

C. *Urządzenia tyczące się sztafet.*

Artykuł XXX. Na wymienionych w I Artykule niniejszej konwencyi traktach urządzone będzie regularne między dwoma Cesarstwami wyprawianie sztafet dla przesyłania listów, posyłek, i t. p. Pograniczne pocztowe Kantory każdego z umawiających się Mocarstw, będą odsyłały przez sztafetę wszystko odbierane z pogranicznych pocztowych Kantorów drugiego z tych Mocarstw przy biletach pocztowych (подорожная) tych ostatnich Kantorów. Rossyjscy korrespondenci mogą posyłać sztafety nietylko w głąb Cesarstwa Austryackiego, lecz i do wszystkich krajów obcych, do których droga idzie przez Austryą i gdzie urządzony jest regularny bieg sztafet. Obie Pocztowe Zwierzchności udzielą sobie wzajemnie Ustawy o sztafetach, istnące w Zobopolnych ich Państwach i innych obcych krajach gdzie są wydane prawidła dla przesyłania sztafet.

Artykuł XXXI. Wyprawiane przez sztafetę posyłki powinny być porządnie upakowane i zapieczętowane i mieć wyraźny adres, bez wskazania jednak ceny, dla tego iż żadne z obu Zwierzchności nie odpowiada za rzeczy w nich zawarte.

Artykuł XXXII. Bezpośrednia wymiana wyprawianych przez sztafety posyłek będzie się odbywała:

a.) Między Radziwiłowskim i b.) Między Nowosielickim i Czarnowickim Pocztowemi Kantorami.

Prócz tego będą oddawane na Kantor Pocztowy Krakowski posyłki, adresowane do takich miejsc, do których najkrótsza droga idzie przez Królestwo Polskie.

Artykuł XXXIII. Pomienione w art. poprzedzającym Kantory Pocztowe obowiązane są zapisać wszystko posyłające się przez sztafetę do rejestru, który powinien być zakopertowany pod Skarbową pieczęcią i znajdować się przy pocztowym bilecie. Na tym bilecie kantor pocztowy ma oznaczać czas wyprawienia, a Kantor odbierający dawać kwit z odebrania z oznaczeniem czasu dojścia.

Artykuł XXXIV. Bilety sztafetowe będą odsyłane na powrot do tych Kantorów zkąd przyszły. Na biletach mają być poszczególnione koszta przewozu, zaczynając od pogranicznego Pocztowego Kantoru, któremu sztafeta była zdana dla dalszego wyprawienia, aż do miejsca naznaczenia sztafety.

Artykuł XXXV. Pograniczne Pocztowe Kontory niebędą sobie wzajemnie wypłacały gotowizną należności za wożenie sztafet, lecz wypłata za stosownemi rachunkami, po uprzedniem obrewidowaniu onych przez zobopolne Kantory, będzie uiszczana jak wypadnie, przez S.-Petersburski Pocztamt lub przez Główny Zarząd Pocztowy w Wiedniu.

Artykuł XXXVII. W razie zatracenia posłanego przez sztafetę listu lub jakiejkolwiek posyłki Zwierzchność Pocztowa, z winy której strata nastąpiła, obowiązana będzie zapłacić w sposobie wynagrodzenia, 25 guldenów monety Konwenc. i powrócić pobrane za sztafetę pieniądze, jeżeli zresztą upomnienie się o to nastąpi w ciągu trzech miesięcy od dnia wyprawienia sztafety.

D. *Przepisy tyczące się jadących pocztą.*

Artykuł XXXVII. Życzący jechać końmi pocztowemi

z Austryi do Rossyi będą przewożeni końmi pocztowemi Austryackiemi tylko do Radziwiłowa lub Nowosielic i nawzajem jadący z Rossyi do Austryi, mogą brać konie pocztowe ruskie tylko do Brodów lub do Bojan, najsurowiej bowiem zabrania się przejeżdżać za stacye pograniczne.

Artykuł XXXVIII. Również zabrania się Poczmistrzom każdego z dwóch Cesarstw posyłać przez granicę swoje konie dla zabrania ztamtąd podróżnych. Wszakże podróżnemu przybyłemu z pogranicznej stacyi jednego z dwóch Państw na przeciwległą pograniczną stacyą drugiego, pozwala się po krotkiém tam zabawieniu wrócić temiż samemi końmi, jeżeli zgodzi się na to Pocztmistrz, zawiadujący pocztowemi końmi.

Artykuł XXXIX. Pocztarze wiozący podróżnych, obowiązani są zatrzymywać się u zobopolnych szossowych, celnych i innych rogatek.

E. *Przepisy ogolne.*

Artykuł XL. Posyłające się przy zaassekurowanych listach i posyłkach rewersa, będą zwracane z podpisem odbierających tym Pocztowym Kantorom z których były przysłane.

Artykuł XLI. Kantory Pocztowe każdego z dwóch Państw po odebraniu ceduły, którą pocztowy Kantor jednego z nich, zażąda od drugiego wiadomości o zaassekurowanym liście lub posyłce, przystąpią niezwłocznie do należytego w tym względzie poszukiwania i wypisawszy co się zeń okaże na tejże cedule, zwrócą ją temu kantorowi od którego była przysłana.

Artykuł XLII. Również przystąpiono będzie do ścisłego wyśledzenia w razie zatracenia zaassekurowanego listu tudzież w razie zatracenia lub uszkodzenia jakiejkolwiek posyłki lub nieokazania się części onej. Obie Zwierzchności Pocztowe wzajemnie udzielą sobie wszelkie potrzebne do wykrycia winnego wiadomości.

Dla uprzedzenia o ile można żądań wynagrodzenia, obie Zwierzchności, w razie uzasadnionego posądzenia o fałsz zestrony oddającego, będą sobie dopomagały wzajemnie do nabycia przekonania o popełnieniu takowego fałszu.

Artykuł XLIII. Jak skoro śledztwem dowiedziono będzie iż jedna lub druga z Pocztowych Zwierzchności ulega odpowiedzi, wynagrodzenie w gotowiznie zostanie przesłane Zwierzchności właściwej.

Artykuł XLIV. Obie Zwierzchności Pocztowe obowiązane są pilnie baczyć nad ścisłem wypełnieniem przepisów Pocztowych i Celnych.

Jeżeli urzędnicy Pocztowi jednego z umawiających się Mocarstw pozwolą sobie przestąpić takowe przepisy w drugiém, w takim razie wiadomość o tém będzie udzielona Zwierzchności wykraczających, dla postąpienia z nimi podług prawa.

Artykuł XLV. Pocztarze przy przejazdach z jednej pogranicznej stacyi do drugiej powinni mieć na sobie odzież przepisaną przez Zwierzchność Pocztową.

Artykuł XLVI. Rachunki wagowego i portorium za listy, tudzież opłat za sztafety, będą zamykane co trzy miesiące i należność z rachunku wypadająca, po zrewidowaniu przez Kontrolę będzie wypłacana w monecie konwencyjnej lub wexlach.

W razie zaprzeczenia dokładności rachunków takowe powinny być powtórnie obrewidowane i ogół różnicy zaniesiony na credit lub debet w rachunku za następujący kwartał.

Artykuł XLVII. Konwencya niniejsza zawarta jest na lat dziesięć licząc od dnia ratyfikacyi i jeżeli w ciągu ostatniego, dziesiątego roku, jedna z Wysokich umawiających się stron nie oznajmi drugiej urzędową notyfikacyą o żądaniu swojém przerwania nadal skutków tej konwencyi lub dokonania w niej zmian, w takim razie konwencya pozostanie obowiązującą jeszcze na rok jeden i tak dalej, aż do upłynienia dwunastu miesięcy od dnia takowej notyfikacyi. Ma się rozumieć że urzędowa ratyfikacya powinna być uczyniona od jednej Pocztowej Zwierzchności do drugiej.

Warunki niniejszej Konwencyi zaczną obowiązywać po upływie czterech miesięcy od dnia wymiany ratyfikacyi.

Artykuł XLVIII. Konwencya niniejsza będzie ratyfikowana i ratyfikacye jej wymienione w S.-Petersburgu, w ciągu trzech miesięcy, albo, według możności, i wcześniej.

W dowod czego zobopolni Umocowani podpisali oną w dwóch exemplarzach i przyłożyli pieczęci herbów swoich. Działo się w S.-Petersburgu, 30 Stycznia (11 Lutego) lata od Narodzenia Chrystusa Pana Tysiąc Ośmset Czterdziestego Trzeciego.

Podpisano: (M. P.) Prianisznikow.
(M. P.) Meysenbug.
(M. P.) Loewenthal.

«Skutkiem czego, po dostateczném rozważeniu tej Konwencyi, uznaliśmy ją za dobrą, zatwierdzili i ratyfikowali, jakoż niniejszém za dobrą uznajemy, zatwierdzony i ratyfikujemy w całkowitém jej brzmieniu, zaręczając Cesarskiem Naszem słowem, za Nas i Następców Naszych iż wszystko co przez takową Konwencyą postanowionem zostało będzie dochowane i wypełnione nienaruszenie. Tę Naszą Cesarską Ratyfikacyą własnoręcznie podpisawszy Rozkazaliśmy stwierdzić Naszą Pieczęcią Stanu.

Dan w S.-Petersburgu, Maja Dwudziestego Dziewiątego dnia, lata od Narodzenia Chrystusa Pana Tysiąc Ośmset Czterdziestego Trzeciego, Panowania Naszego Ośmnastego.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

(M. P.) Kontrassygnował: *Vice-Kanclerz hrabia Nesselrode.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 28 Października. 23 b. m. Stowarzyszenie Odwołania Unii Irlandyi czyli Repealu odbyło wielkie zgromadzenie w Dublinie na otwarcie nowowzniesionego gmachu pod nazwaniem *Conciliatino-Hall*, (pałac Pojednania). Zgromadzenie było jedno z najliczniejszych jakie dotąd widziano. Gmach ten zbudowany z summ Towarzystwa, jest nader wspaniały, ma w głąb sto stop, facyata od 60 stop. Na niej wyobrażony jest herb Irlandyi: Korona i Arfa Dawida, z datą: *roku odwołania Unii 1843.* Wewnątrz jest portret naturalnej wielkości P. O'Connell i miejsce zostawione na jego posąg. Tłum niezliczony widzów zebrał się był na otwarcie sali, która mieści przeszło 4,000 osób. P. O'Connell przybył poprzedzany orszakiem, który krzyczał «Z drogi! Wybawiciel idzie!» Krzesło Prezesowskie zajmował P. O'Neill, reprezentant jednej z dawnych familij Królów Irlandskich.

Mowy wyrzeczone były nowém wezwaniem do zachowania się spokojnie, ale też i zachęceniem do jedności i wytrwałości. Sciągnął uwagę odczytany list P. Smith O'Brien, który prosi o przyjęcie go do stowarzyszenia Repealu; P. O'Brien jest członkiém Parlamentu i używa wielkiej wziętości w Irlandyi. On to, na końcu ostatniej sessyi wniosł bill o wyznaczeniu Kommisyi do wyśledzenia stanu Irlandyi; wszakże bill ten w owym czasie nie był przyjęty.

— Dwunastu oficerów przybyło do Dublinu w celu werbowania pensyonaryuszów Chelsea do wojska; oficerowie ci tak śpiesznie działają że w jednym dniu zwerbowali przeszło 2,000 tych weteranow; mają objechać w tymże celu całą Irlandyą i zbiorą zapewna znaczne siły.

— Przedwczora woda była tak wysoka w Londynie że wielka liczba ulic ponad Tamizą były zupełnie wodą zalane. Wejście tunnelu od Rotherhize zagrożone zatopieniem, zachowane zostało od tej klęski przez wzniesioną na prędce groblę.

— Nowiny z Przylądka Dobrej Nadziei dochodzą do 13 Sierpnia. Boersy trwali zawsze w swym uporze i w Pitermaurizburg gotowali się do obrony. P. Cloete, Kommisarz Królowej znajdował się jeszcze w Port Natal, ale zerwał wszelkie stosunki z Boersami.

Indye Wschodnie. W Afganistanie, mimo dzielność rządów przywróconego na tron Dost-Mohammeda obszerne Państwo jego nie jest wolne od zaburzeń, które wybuchnęły mianowicie w Kandahar. Nadto wojna między Dost-Mohemmedem a sławnym Emirem Bochary zdaje się być nieuchronną, pierwszy bowiem nieprzyjął posłów i podarunków tego ostatniego, pamiętając jak w czasie wojny z Anglikami Emir zwabił go do siebie i zatrzymał w niewoli. To postępowanie wszakże zdaje się mieć szczególniej na celu zbliżenie się Dost-Mohammeda z Persyą, która coraz większego nabywa wpływu w Herat i Kabulu. Sławny Akbar-Chan, stracił większą część swoich zwolenniaów i przebywa teraz w Dżellalabad.

Paryż 28 Października. Minister Marynarki dał rozkaz śpieszenia z uzbrojeniem okrętu, który ma odwieść poselstwo Francuzkie do Chin. Okręt ten, jeżeli niezajdą szczególne przeszkody, wypłynie 10 Listopada do swego przeznaczenia.

— W hotelu zajmowanym przez Królowę wdowę Hiszpańską Maryą Krystynę niedaje się widzieć żaden ruch, ktoryby zapowiadał bliski jej wyjazd do Hiszpanii. Podług wszelkiego podobieństwa wyrzeczenie Kortezów co do regencyi Espartero nie nastąpi wcześniej jak za miesiąc. Zkądinąd małżeństwo Królowej Izabelli z Xięciem Asturyi jest, jak twierdzą, rzeczą ostatecznie ułożoną. Ani Marya Krystyna, ani Don Carlos niebędą mogli wrócić do Hiszpanii, Rząd zapewni im tylko pensye, w ilości odpowiednej wysokiemu ich położeniu, dla mieszkania zagranicą.

— Gwardya narodowa Paryska, nieliczące jazdy, wynosi dziś 58,530 ludzi. Niezwłocznie po rewolucyi Lipcowej składała się ona ze 120,000.

— Podług jednej gazety, na Radzie Tajnej, prezydowanej przez Króla, uchwalono zażądać od izby summy potrzebnej na całkowite uzbrojenie warowni Paryskich.

— Pięciu młodych ludzi ze znakomitych rodzin Włoskich: Margrabia, Righi, Lambertini, Malara, Tanara i hrabia Brancoli, zamieszani do ostatniego powstania w Bolonii, schronili się do Korsyki. Twierdzą że Rząd Papieski, uważając ich za zwyczajnych przestępców, zapotrzebował ich wydania od Rządu Francuzkiego.

— Mimo to że już P. de Salvandy od tygodnia wyjechał z Paryżu, sądzą iż nie wcześniej jak w końcu Listopada uda się na swoje stanowisko posła w Turynie, i że jego mianowanie na ten urząd dopiero 10 Listopada będzie umieszczone w Monitorze.

— 20 b. m. dokonane zostały w Paryżu, w pawillonie de Lille, pod przewodnictwem P. Archereau proby oświecania za pomocą płynu elektrycznego wydobytego w próżni z silnego stosa Wolty. Mimo mgliste powietrze proby te wybornie się udały i światło tak było mocne, że o 200 kroków od jego ogniska wsród nocy, można było czytać drobne pismo jak najwyraźniej. Dalsze doświadczenia przedsięwzięte będą wkrótce ku dokładniejszemu rozwinięciu tego ważnego zastosowania elektryczności.

Hiszpanija. *Madryt 21 Października.* Kortezy nie są jeszcze zebrane w ustanowionej liczbie; do głosowania niezbędną jest liczba 121 Członków, a dotąd jest ich niewięcej nad 100 w Madrycie. Ministerstwo wyprawiło listy okolne po nieprzybyłych członków. Dla wybrania Prezydenta Izby Deputowanych zgodzono się czekać przybycia P. Olozaga. Mowią że pierwszym aktem władzy Królowej, po uznaniu jej pełnoletności będzie amnestya powszechna dla powstańców. Ta wspaniała myśl będzie się należała Panu Martinez de la Rosa; sądzą nawet że wodze buntu w Saragossie,

Gironie, Figuierés i nawet Barcelonie nie czekając Krolewskiego *indulto* dopełnią swe poddanie się i że już o tém wszczęli układy. Tymczasem Rząd przed siębierze czynne środki ostrożności w stolicy, spodziewając się niezwłocznie wielkiego poruszenia ze strony rewolucyonistów.

— Podług ostatnich nowin z Saragossy spodziewano się tam doprowadzić do skutku układy między tém miastem a oblegającym je jenerałem Concha, za pośrednictwem deputowanego Ortega, którego przybycia z Madrytu co chwila oczekują.

— Deputacya od powstańcow w Figuieres stawiła się u Konsula Hiszpańskiego w Perpignan żądając traktować o poddanie się. Konsul przełożył deputowanym iż niema ku temu władzy, lecz opatrzył ich listem ochronnym z którym wysłańcy ci mają udać się do obozu jenerała Prim (hrabi Reuss) dla układów o zdanie miasta.

Turyn 19 Listopada. Xiążę Schwartzeuberg, poseł nadzw. Austryacki przy naszym Dworze, na posłuchaniu prywatném złożył Królowi Jmci list swego Monarchy w odpowiedzi na żądanie w małżeństwo J. C. W. Arcyxiężniczki Maryi-Karoliny, córki J. C. W. Vice-Króla Lombardsko-Weneckiego za J. C. Xięcia Eugeniusza Savoie-Carignan. Wesele odbędzie się w Turynie na przyszłą wiosnę; rodzice Wysokiej Narzeczonej będą jej towarzyszyli do Turynu.

Wiedeń 28 Października. Następne zmiany zaszły w reprezentacyi Dyplomatycznej naszego Dworu. Hrabia Senfft de Pilsach Minister Pełnomocny przy Dworze Niderlandskim mianowany na takąż posadę przy Dworze Bawarskim; w Hadze zastąpi go hrabia Buol-Schauenstein Minister przy Dworze Wirtembergskim a tego ostatniego w Stuttgardt, Minister przy Dworze Badeńskim hrabia d'Ugarte, na którego miejsce do Carlsruhe mianowany będzie hrabia Maurycy Esterhazy.

Triest. Nowiny z Chin obudziły ducha spekulacyi jak tu, tak w Wenecyi. Wiadomo że od czasu zawarcia traktatu Anglii z Chinami, wiele okrętów Austryackich odpłynęło do Kantoou, i kupcy zrobili jeżeli nie świetne, to przynajmniej dobre interesa. Rząd Austryacki zamierza nie tylko mieć reprezentacyą w Chinach ale utrzymywać tam siłę zbrojną morską.

— Donoszą z Munich że tam przybył jenerał Grecki Kolokotronis, wygnany przez nowy Rząd Grecki za swe przywiązanie do dawnej formy Rządu i za to iż skłonił kilka znakomitych osób, jako Konduriotis, Movromichalis, Mavrocordatos, i innych, do obstawania na Zgromadzeniu Narodowém za prawami Tronu.

Rzym 12 Października. Legat Boloński kardynał Spinola, dla słabości zdrowia zwątlonego ostatniemi wypadkami, prosił o dymisyą, ale Papież mu jej odmówił, udzieliwszy tylko urlop kilkomiesięczny. Nowe bandy zbrojne ukazały się w prowincyi Bolońskiej; niemają one celu politycznego, ale niemniej przeto trwożą mieszkańców.

Turcya. W nocy na 18 Września, wyspa Rhodes doświadczyła mocnego trzęsienia ziemi, które trwało 30 sekund w kierunku od południa ku północy. Daleko gwałtowniejsze dało się czuć na sąsiedniej wyspie Kalki, i kilkadziesiąt domów tam zapadło; zawalił się też i wpadł do morza wierzchołek jednej z gór tamecznych.

Nowy-York 7 Października. Statek parowy *Clipper* w chwili wyjścia z doku w Nowym Orleanie wyleciał na powietrze; ze 43 znajdujących się na nim ludzi, 29 zginęło. 5 tegoż m. w Highfalls pod Catshil prochownia również wyleciała na powietrze; wszystkie zabudowania zniszczone i sześciu ludzi straciło życie.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 31 Października. Królowa z Xięciem Albertem wrócili z Cambridge do Windsor 28 b. m.

— Wczora J. C. W. W. Xiążę *Michał* Rossyjski, udał się do Windsor dla pożegnania Królowej i Jej Małżonka. Wielki Xiążę ma odpłynąć na stały ląd 2 Listopada na statku parowym *Black-Eagle.*

— Ostatnie nowiny z Dublinu zaprzeczają wieści która się był rozeszła, jakoby Rząd miał zaniechać sprawy przeciw P. O'Connell; sprawa ta wszakże niewcześniej jak na Styczniowych roczkach przypadnie.

Paryż 30 Października. Monitor urzędowy zaprzecza wiadomości rozgłoszonej o śmierci admirała Roussin.

— Statek parowy hiszpański przybyły 23 b. m. do Marsylii przywiozł wiadomość że Gironna poddała się jenerałowi Prim. — Barcelona, po 22 b. m. była w jednakowém położeniu.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

ROZMAITOŚCI.

ATHENAEUM,

PISMO ZBIOROWE

POŚWIĘCONE

HISTORJI, FILOZOFJI, LITERATURZE, SZTUKOM

i t. d.

WYDAWCA

J. I. KRASZEWSKI.

ODDZIAŁ IV.

PROSPEKT.

«W kilku słowach, zdamy sprawę z usiłowań naszych, w ciągu wydawania Oddziału III pisma naszego; spodziewając się, żeśmy ciągłą troskliwością o jego ulepszenie, dali już rękojmię czytelnikom naszym dalszych i ile naszej możności nieustannych postępów. Nie będziemy nastawać znowu na trudności połączone u nas z wydawaniem podobnego zbioru, trudności, których najlepszym dowodem, jest upadek tylu pism zbiorowych; nie chcemy się przechwalać, osiągnionym postępem, w ciągu Oddziału III, doborem i ro-

zmaitością artykułów. Spis rzeczy o tém świadczy. Zacytujemy tu najważniejsze artykuły: *Wzgląd na zabytki pogaństwa w Polsce i Rzut oka na dzieje Polski najdawniejsze* przez W. A. Maciejowskiego. *O podziale i organizacji pracy. List* X. St. Chołoniewskiego, i ciekawa *Korrespondencja Hr. Jos. de Maistre z Hr. Janem Potockim. O kmiotku Polskim*, przez A. E. K. *Pamiętnik Tomasza Bolesty. Obraz literatury miasta Odessy*, przez M. Gr. *Dusza w Suchotach*, Powieść przez E. Sztyrmer. Artykuły jedyne u nas tego rodzaju w przedmiocie Sztuki przez K. J. Komornickiego. *Ułamek z Kroniki miasta Warszawy*, przez K. W. Wojcickiego. *Badania pamiątek Ukrainy*, przez E. Izopolskiego i t. d. i t. d.

W ciągu wydawania Oddziału III dopełniającego osiemnastu tomów ATHENAEUM, rozszerzyliśmy znowu ramy jego, dopuszczając wszelkiej treści artykuły *(o Ekonomiji politycznej. O Gospodarstwie* i t. d.) byleby one miały interes krajowy przedewszystkiem, i u nas, przez nas lub o nas pisane były. Temu to może ciągłemu staraniu, o utrzymanie się jak najwyłączniej w treści własnej naszej, winniśmy trochę współczucia, jakiem nas czytelnicy obdarzyli, a o które nadal starać się, obowiązkiem jest naszym.

Do następnego Oddziału, mamy już przygotowaną znaczną liczbę materjałów. Że nie wspomnim innych: Artykuł E. Ziemęckiej, *O Schellingu.* P. J. Barszczewskiego, wyborne *Opowiadania z podań Białoruskich.* (P. Zawalnia) *Artykuł Filozoficzny* anonyma. *O podziale organizacji pracy* (ciąg dalszy). *Historja Malarstwa* (ciąg dalszy) przez K. J. Komornickiego *Banity* (ciąg dalszy i dokończenie). *Badania pamiątek Ukrainy*, E. Izopolskiego. *Obraz dawnej Polski*, wedle Maciejowskiego, przez Redaktora. Wyjątek z *Epopei Kozaczej*, przez P. Kulesza. *Legenda*, X. I. Hołowińskiego i t. d. i t. d.

Wydawca *(P. T. Glücksberg)* chcąc okazać wdzięczność swoją czytelnikom ATHENAEUM, postanowił dodać w ciągu Oddziału IV, przepyszny portret autora Pielgrzymki i Legend X. Ign. Hołowińskiego, do którego my jeśli będzie można, postaramy się przyłączyć biograficzną wiadomość.

Mamy zupełną nadzieję, że i pisarze, co nas dotąd wspierali pomocą swoją i czytelnicy nasi, nieodmówią nam nadal współczucia, bez którego najlepsze nasze chęci, spełznąćby musiały na niczém. Użyteczność ATHENAEUM, gdyby podpadała wątpliwości, dowiodłoby jej, samo trwanie zbioru kilkoletne i codzienne ulepszenia, które uważamy dotąd tylko za stopnie przejścia, do ważniejszych daleko postępów.

Marzym, że ATHENAEUM, będzie kiedyś pomnikiem, świadczącym o ruchu umysłowym, o opinjach, pracach i zajęciach, naszego kraju i czasu.

Ziścić to marzenie, może tylko stała pomoc *czytających i pisarzy*, o którą zawsze ich prosim.

J. I. Kraszewski.

Grodek pod Łuckiem,
d. 23 Września 1843 roku.

WARUNKI PRENUMERATY.

Cena prenumeracyjna za 6 Tomów in 8 maj. w Wilnie 6 z pocztą 7 r. sr. (25 r. ass.)

(Jak dotąd prenumeratorowie tylko, będą mieli prawo otrzymania ATHENAEUM, na papierze welinowym).

Kantor głowny prenumeracyjny w Wilnie i Kijowie u T. Glücksberga.

Nadto prenumerata przyjmuje się:

W Krakowie, *u J. Czecha, J. Cypcer.* W Lesznie, *u Günthera.* We Lwowie, *u Millikowskiego, Fr. Piller i spółki: Ed. Winiarz.* W S.-Peterzburgu, *u Eiмerlinga.* W Poznaniu, *u Heinego, Stefańskiego, Żupańskiego*, W Warszawie, *u A. E. Glucksberga, G. L. Glüzksberga, S. Orgelbranda, G. Sennewalda, Zawadzkiego i Węckiego.* Na prowincji u osób prywatnych przez wydawcę uproszonych.

Wszelkie listy i pieniądze za prenumeratę, mają być nadsyłane *franco*, do Xięgarni Teofila Glücksberga, w Wilnie.

Artykuły mające się mieścić w Athenaeum, mogą być nadsyłane pod adressem Redaktora: *przez Łuck do Grodka.*

Artykuły z zagranicy, nadsyłać p. okazje xięgarską — w Krakowie, przez J. Czecha; we Lwowie, przez J. Millikowskiego; w Lipsku, przez Reina; w Warszawie, P. G. L. Glücksberga.

Uprasza się Szanownych Prenumeratorow na to pismo, którego Oddział trzeci kończy się w ciągu przyszłego miesiąca z Tomem szóstym, aby raczyli złożyć przedpłatę na następny Oddział począć się mający, jeśli regularnie wychodzące Tomy chcą odbierać.

UWIADOMIENIE.

«W Gubernii Podolskiej, powiecie Bałtskim położone dobra, składające się ze wsiów: Żory, Żorki, Botuszan, Ciechanówki, Kietross, części wsi Cybulówki, i miasteczka Jaborlika będą się sprzedawały w Styczniu przyszłego 1844 roku podczas Kontraktów w Kijowie. Dobra te wyprzedają się z wolnej ręki całe lub częściowo. Zawiadamia się o tém przeto, iżby każdy z życzących wejść w takowe kupno mógł przed kontraktami rzeczone dobra obejrzeć; w Kijowie zaś bliższe szczegóły publiczności udzielone będą.

«Dobra te posiadają znaczną ilość ziemi, albowiem w przecięciu około 30 dziesięcin na duszę, przytém mają wielkie zabudowania gospodarskie w bardzo dobrym stanie. W ogóle w dobrach tych liczy się dusz męzkich 622.»

Teodor Mańkowski.

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 1-го Ноября 1843. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.